

T.C
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ

HEM209 HEMŞİRELİK TARİHİ, DEONTOLOJİSİ VE
BAKIM ETİĞİ
DERS KİTAPÇIĞI

SAMSUN

İÇİNDEKİLER

1. ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ MİSYON, VİZYON, AMAÇLARI, PROGRAM ÇIKTILARI VE DEĞERLERİ.....	3
2. HEMŞİRELİK TARİHİ, DEONTOLOJİSİ VE BAKIM ETİĞİ DERSİ	
2.1. Dersin Tanımı ve Amacı	4
2.2. Eğitim Modeli.....	4
2.3. Hemşirelik Esasları AD Uzaktan Eğitim Politikası	4
2.4. Dersin Genel Hedefleri.....	5
2.5. Dersin Programdaki Yeri.....	5
2.6. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri.....	5
2.7. Dersin Değerlendirmesi.....	5
3. HAFTALIK DERS İÇERİĞİ	
3.1. Hemşirelik Tarihi ve Deontolojisi ve Bakım Etiği Dersi Haftalık Ders İçeriği.....	6
4. DERS KONU İÇERİĞİNİN BÖLÜMÜN PROGRAM ÇIKTILARI, DERSİN ÖĞRENME ÇIKTILARI, HASTA GÜVENLİĞİ, SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ, SAĞLIĞIN SOSYAL BELİRLEYİCİLERİ İLE İLİŞKİSİ.....	7
5. HEMŞİRELİK TARİHİ VE DEONTOLOJİSİ VE BAKIM ETİĞİ DERSİ KAYNAK ve KANIT LİSTESİ.....	12

T.C

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ

1. ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ MİSYON, VİZYON, AMAÇLARI, PROGRAM ÇIKTILARI VE DEĞERLERİ

Misyonumuz; Birey, aile ve toplumun sağlık ve hastalık deneyimini insancıl bir şekilde yönetebilen değişen sağlık ortamında küresel toplumun ihtiyaçlarına etik, kanıta dayalı uygulama ile cevap veren mesleğine bağlı, duyarlı ve dinamik hemşire liderler yetiştirmektir.

Vizyonumuz; Birey, aile ve toplumun sağlığını geliştirmek üzere ulusal ve uluslararası düzeyde hemşirelik disiplinine yön verecek yenilikçi ve profesyonel hemşireler yetiştiren lider bir bölüm olmaktadır.

Hemşirelik Bölümü Amaçları;

1. Ulusal/ uluslararası sağlığı ilgilendiren kuruluşlarda ya da akademik alanda istihdam edilir.
2. Sürekli yenilenme ve gelişme bilinciyle akademik ve kişisel gelişimine devam eder.
3. Hemşirelik etik ve uygulama standartlarına uygun bütüncül ve insancıl bakım verir.

Hemşirelik Bölümü Program Çıktıları;

1. Sağlık politikaları, düzenlemeleri ve mevzuatla ilgili olarak hemşirelik rollerine ilişkin temel bir anlayış ve tutum geliştirir.
2. Hemşirelik ve diğer disiplinlerdeki kanıta dayalı kuramsal bilgiye ulaşarak hemşirelik eğitim, uygulama, araştırma ve/veya yönetiminde kullanır.
3. Araştırma temelli ve kanıta dayalı çalışmalar ile hemşirelik disiplininin gelişimine bireysel katkı sağlar.
4. Güvenli ve kaliteli hemşirelik uygulamalarını destekleyen yenilikçi bilişim ve/veya bakım teknolojilerini kullanır.
5. Kişisel ve mesleki gelişiminin bir parçası ve gereği olarak, yaşam boyu öğrenme, yaratıcılık ve eleştirel düşünmeyi benimser ve sürdürür.
6. En az bir yabancı dili kullanarak hemşirelik ve sağlık alanındaki gelişmeleri izler ve paylaşır.
7. Hemşirelik eğitim, yönetim, uygulama ve/veya araştırmasında, disiplin içi/disiplinler arası etkili iletişim ve işbirliği becerilerini kullanır.
8. Sağlığın geliştirilmesi, sürdürülmesi ve iyileştirilmesi amacıyla bireylere, ailelere, gruplara ve topluma güvenli, yetkin, şefkatli, etik, bütüncül, çevreye ve kültüre duyarlı hemşirelik bakımı sağlar.
9. Bireyselleştirilmiş, güvenli, kaliteli hemşirelik bakımına liderlik eder.

Değerlerimiz; Hemşirelik bölümü olarak kaliteli sağlık bakım hizmetlerine erişimin bir ayrıcalık değil sosyal bir hak olduğuna inanıyor ve bunu en temel değer olarak kabul ediyoruz. Bunun yanı sıra Atatürk ilke ve inkılaplarını ve aşağıdaki değerleri Temel Değerlerimiz olarak sunuyoruz:

1. Bakım: Bakım hemşirelik uygulamasının özüdür. Bireyin eşsizliği temelinde insanlara merhametli, vicdanlı, bütüncül, şeffaf, alturistik ve katılımcı bir yaklaşımla bakım vermeye kararlıyız.

2. Duyarlılık: Kültür, çevre, birey, toplum, toplumsal cinsiyet eşitliği ve hakkaniyet temelinde insanların bakım çağrılarını duymaya, etik ve saygınlık standartlarına dayalı olarak bu çağrıya yanıt vermeye kararlıyız.

3. Etik: Hemşirelik eğitimi, uygulaması ve araştırmasında evrensel ve bilimsel etiğe uygun, insana ve değerlerine saygılı, adil, dürüst ve hakkaniyetli olmaya kararlıyız.

4. Profesyonellik: Sosyal adalet ve eşitliğin sağlık hizmetlerine entegrasyonuna, düşünce özgürlüğüne, örgütlenme bilincine dayanan, özgüvenli, iletişim becerileri gelişmiş lider, entelektüel hemşireler olmaya kararlıyız.

5. Bilimsellik/Yenilikçilik: Bir uygulama mesleği ve bir akademik disiplin olarak hemşirelikte, kanıta dayalı bakımı uygulamak için yeni bilgileri keşfetmeye, yaymaya ve hemşirelik bilimini geliştirmeye kararlıyız.

6. Katılımcılık/paydaş odaklılık: Hemşirelik öğrencilerinin tüm potansiyellerini geliştirmek üzere katılımcı, etkileşimli eğitim ve öğretim anlayışını geliştirmeye ve sürdürmeye kararlıyız.

2. HEMŞİRELİK TARİHİ VE DEONTOLOJİSİ VE BAKIM ETİĞİ DERSİ

2.1. Dersin Tanımı ve Amacı

Bu dersin amacı, Hemşirelik tarihini, hemşirelik mesleği ile ilgili yasa ve yönetmelikleri, mesleki etik değerleri bilmeyi ve etik karar verebilme becerisini kazandırmaktır.

2.2. Eğitim Modeli

Hemşirelik Tarihi ve Deontolojisi ve Bakım Etiği dersinin öğretiminde klasik eğitim modeli kullanılmaktadır.

2.3. Hemşirelik Esasları AD Uzaktan Eğitim Politikası

Uzaktan eğitim olanakları ve dijital alan fırsatlarını kullanılarak;

- Hemşirelik mesleğine temel oluşturan bilgi, becerilere ve profesyonel davranışlara ait öğelerin öğrencilere üst düzeyde kazandırılması,
- Bir paydaş olarak öğrencilerin etkin katılımıyla potansiyellerinin desteklenmesi

- Bireysel ve toplumsal koruyucu önlemlerin, sağlığı koruma ve geliştirme amacına yönelik etkin kullanım farkındalığının oluşturulması ve becerisinin kazandırılması,
- Öğretim elemanı ve öğrenci etkileşiminin dijital güvenlik sınırları içerisinde kesintisiz devamlılığının sağlanmasıdır.

2.4. Dersin Genel Hedefleri

Bu derste öğrencinin;

- Hemşirelik mesleğinin tarihsel gelişimini bilir.
- Etik kavramları tanımlar.
- Hemşirelikle ilgili yasa ve yönetmelikleri bilir.
- Hemşirelik değerleri ile etik kodlar doğrultusunda Etik karar verebilme becerisini kavrar.
- Sağlıkla ilgili ulusal ve uluslararası kuruluşların, amaç ve hedeflerini öğrenir.

2.5. Dersin Programdaki Yeri

Ders Sağlık Bilimleri Fakóltesi Hemşirelik Bölümü müfredatında ikinci sınıf güz döneminde yer alır. 2 ECTS kredilik kuramsal bir derstir.

2.6. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Dersin işlenişinde; power point sunum, soru-cevap interaktif tartişma ve beyin fırtınası yöntemleri kullanılır. Öğrencinin ders kaynağından ilgili konuyu okuyarak gelmesi ders verimini artırması için önemlidir.

2.7. Dersin Değerlendirmesi

Ders değerlendirmesini bir ara sınav, bir final sınavı notu oluşturmaktadır. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğine göre teorik derslerin % 30' undan fazlasına devam etmeyen öğrenci final sınavına katılamaz.

3. HAFTALIK DERS İÇERİĞİ

3.1. HEMŞİRELİK TARİHİ VE DEONTOLOJİSİ VE BAKIM ETİĞİ DERSİ HAFTALIK DERS İÇERİĞİ

	Konu
1. Hafta	- Dersin amacı, içeriği ve ders kaynaklarının tanıtılması. Ders sunu ve kaynaklarına erişim hakkında bilgilendirme
2. Hafta	- Dünya’da Hemşireliğin Tarihsel Gelişimi - Türkiye’de Hemşireliğin Tarihsel Gelişimi
3. Hafta	- Hemşirelik ve Meslekleşme Süreci - İş ve Meslek Kavramları, Meslekleşme Ölçütleri
4. Hafta	- Profesyonellik Kavramı ve Hemşirelikte Profesyonelliğin Önemi
5. Hafta	- Hemşirelik Mesleği ile İlgili Yasalar. - Hemşirelik Kanunu
6. Hafta	- Ulusal ve Uluslararası Hemşirelik Organizasyonları
7. Hafta	- İnsan ve Hasta Hakları. - Hemşirenin Hak ve Sorumlulukları
8. Hafta	- Hemşirelikte Etik: Tarihsel Gelişimi, - Uluslararası Hemşireler Konseyi (ICN) Mesleki Etik Kodları
ARA SINAV HAFTASI	
9. Hafta	-Hemşirelerin Karşılaştıkları Etik Sorunlar Etik ikilemler ve etik karar verme
10. Hafta	-Bakım etiği - Uzun dönem hasta bakımı, yaşam sonu bakım ve etik
11. Hafta	- Palyatif bakım etiği, örnek vaka analizi
12. Hafta	- Örnek vaka analizi
13. Hafta	- Yoğun bakım etiği, örnek vaka analizi
14. Hafta	- Malpraktis

4. DERS KONUSUNUN İÇERİĞİNİN BÖLÜMÜN PROGRAM ÇIKTILARI, DERSİN ÖĞRENME ÇIKTILARI, HASTA GÜVENLİĞİ, SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ, SAĞLIĞIN SOSYAL BELİRLEYİCİLERİ İLE İLİŞKİSİ

Dersin Kodu: HEM209

Dersin Öğrenme Hedefleri

1. Hemşirelik mesleğinin tarihsel gelişimini bilir.
2. Etik kavramları tanımlar.
3. Hemşirelikle ilgili yasa ve yönetmelikleri bilir.
4. Hemşirelik değerleri ile etik kodlar doğrultusunda etik karar verebilme becerisini kavrar.
5. Sağlıkla ilgili ulusal ve uluslararası kuruluşların, amaç ve hedeflerini öğrenir.

Hemşirelik Bölümü Program Çıktıları

1. Hemşirelik ve diğer disiplinlerdeki kanıta dayalı kuramsal bilgiye ulaşarak hemşirelik eğitim, uygulama, araştırma ve/veya yönetiminde kullanır.
2. Sağlık geliştirilmesi, sürdürülmesi ve iyileştirilmesi amacıyla bireylere, ailelere, gruplara ve topluma güvenli, yetkin, şefkatli, etik, bütüncül, çevreye ve kültüre duyarlı hemşirelik bakımı sağlar.
3. Bireyselleştirilmiş, güvenli, kaliteli hemşirelik bakımına liderlik eder.
4. Hemşirelik eğitim, yönetim, uygulama ve/veya araştırmasında, disiplin içi/disiplinler arası etkili iletişim ve işbirliği becerilerini kullanır.
5. Araştırma temelli ve kanıta dayalı çalışmalar ile hemşirelik disiplininin gelişimine bireysel katkı sağlar.
6. Kişisel ve mesleki gelişiminin bir parçası ve gereği olarak, yaşam boyu öğrenme, yaratıcılık ve eleştirel düşünmeyi benimser ve sürdürür.
7. Sağlık politikaları, düzenlemeleri ve mevzuatla ilgili olarak hemşirelik rollerine ilişkin temel bir anlayış ve tutum geliştirir.
8. En az bir yabancı dili kullanarak hemşirelik ve sağlık alanındaki gelişmeleri izler ve paylaşır.
9. Güvenli ve kaliteli hemşirelik uygulamalarını destekleyen yenilikçi bilişim ve/veya bakım teknolojilerini kullanır.

4. DERS KONU İÇERİĞİNİN BÖLÜMÜN PROGRAM ÇIKTILARI, DERSİN ÖĞRENME ÇIKTILARI, HASTA GÜVENLİĞİ, SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ, SAĞLIĞIN SOSYAL BELİRLEYİCİLERİ İLE İLİŞKİSİ

Sağlığın Sosyal Becerileri

- 1. Bireysel özellikler (yaş ve cinsiyet)*
- 2. Sosyoekonomik belirleyiciler (İşsizlik, çalışma koşulları, yoksulluk ve sosyal dışlanma)*
- 3. Çevresel belirleyiciler (konut, sosyal çevre ve temiz gıda-su)*
- 4. Yaşam tarzı ile belirleyiciler (Fiziksel aktivite, madde bağımlılığı ve cinsel tercihler)*
- 5. Ulaşım ve sosyal hizmetler (ulaşım, sosyal hizmetler, eğitim)*

Hasta Güvenliği Hedefleri

- 1. Basınç yaralarının önlenmesi*
- 2. Bilgi güvenliği*
- 3. Güvenli cerrahi*
- 4. Güvenli doğum*
- 5. Güvenli hasta devri*
- 6. Hatalardan öğrenme*
- 7. Hasta ve hasta yakını katılımı*
- 8. Hastaların doğru tanımlanması*
- 9. Hasta düşmelerinin önlenmesi*
- 10. Hastaların güvenli transferi*
- 11. Hasta bakımında güvenli hava yolu yönetimi*
- 12. İlaç güvenliği*
- 13. Kan güvenliği ve yönetimi*
- 14. Kardiyak arrest yönetimi*
- 15. Malzeme ve cihaz güvenliği*
- 16. Nazogastrik tüp ve hasta güvenliği*
- 17. Yaşlı hastalarda deliriumla mücadele*
- 18. Yenidoğanda uygun oksijen tedavisi*
- 19. Sağlık hizmet ilişkili enfeksiyonlarla mücadele*
- 20. Radyasyon güvenliği*
- 21. Teşhiste hasta güvenliği*
- 22. Tesis güvenliği*
- 23. Hastane ilişkili venöz tromboembolilerin önlenmesi*

Konu	Dersin Öğrenme Çıktısı	Hedef Beceri/Öğrenci Etkinliği	Program Çıktısı (PÇ)	Öğretim Yöntemi (Bilişsel, Duyuşsal, Psikomotor)	Değerlendirme Yöntemi ve Değerlendirme Aracı	Hasta Güvenliği	Sağlığın Sosyal Belirleyicileri	Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri
Dünya’da Hemşireliğin Tarihsel Gelişimi Türkiye’de Hemşireliğin Tarihsel Gelişimi	1/3	Bilişsel: Tarihsel süreçte Hemşireliğin mesleki gelişimini etkileyen olayları/durumları bilme	2/3/5/7	Sunum	Çoktan Seçmeli Sınav	-	-	3
Hemşirelik ve Meslekleşme Süreci İş ve Meslek Kavramları, Meslekleşme Ölçütleri	1/4/5	Bilişsel: Öğrenci, Ülkemiz sağlık sisteminin yapısını ve sağlık bakım ekibi üyelerini bilme ve açıklama	2/3/6/7/9	Sunum	Çoktan Seçmeli Sınav	-	1/2/3/4/5	3
Profesyonellik Kavramı ve Hemşirelikte Profesyonelliğin Önemi	1/4/5	Bilişsel: Profesyonellik kavramı tanımlayabilme. Duyuşsal: Sağlık ekibi üyeleri ve hemşirenin işbirliğini yönelik eylemleri örneklendirme	2/3/4/7/9	Sunum	Çoktan Seçmeli Sınav	1/2/3/4/5/7/8/9/10/12	1/2/3/4/5	3
Hemşirelik Mesleği ile İlgili Yasalar. Hemşirelik Kanunu	1/4/5	Bilişsel: Hemşireliğe ilişkin mesleki yasal düzenlemeleri bilme Duyuşsal: Hemşirelik özlük haklarına ilişkin yasal süreci örneklendirebilme	3/4/6/7	Sunum Beyin Fırtınası Tartışma	Çoktan Seçmeli Sınav	1/2/3/4/5/7/8/9/10/12	1/2/3/4/5	3
Ulusal ve Uluslararası Hemşirelik	2/3/4	Bilişsel: Ulusal ve uluslararası hemşirelik organizasyonlarını	2/4/9	Sunum Demonstrasyon Görsel Materyal	Çoktan Seçmeli Sınav	2/7/8/9/10/21	1/3/5	3

Organizasyonları		bilme Duyuşsal: Ulusal ve uluslararası hemşirelik organizasyonlarını örneklendirebilme						
İnsan ve Hasta Hakları Hemşirenin Hak ve Sorumlulukları	2/3/4	Bilişsel: Temel insan hakları, hasta hakları ve mesleki hak kavramlarını tanımlayabilme Duyuşsal: Hemşirelik eylemlerini hasta hakları kapsamında değerlendirebilme	1/2/3/4/5/9	Sunum Demonstrasyon	Çoktan Seçmeli Sınav	2/7/8/9/10/21	1/3/5	3
Hemşirelikte Etik: Tarihsel Gelişimi, Uluslararası Hemşireler Konseyi (ICN) Mesleki Etik Kodları	3/4/5	Bilişsel: Değer, ahlak, etik kavramlarını bilme. Duyuşsal: Hemşireliğin profesyonel değerlerine ilişkin bakım davranışı örnekleri verebilme	2/3/4/6/7/8	Sunum Beyin Fırtınası	Çoktan Seçmeli Sınav	2	2	3
Hemşirelerin Karşılaştıkları Etik Sorunlar Etik ikilemler ve etik karar verme	2/3/4	Bilişsel: Etik problemleri tanımlayabilme Duyuşsal: Etik karar verme sürecini örneklendirebilme	1/2/4/5/9	Sunum Demonstrasyon Kavram Haritası	Çoktan Seçmeli Sınav	1/5/7/9/23	1	3
Bakım Etiği	2/3/4	Bilişsel: hemşirelikte etik ve bakım etiği kavramlarını tanımlayabilme Duyuşsal: hemşirelikte etik ve	1/2/4/5	Sunum Demonstrasyon Görsel Materyal	Çoktan Seçmeli Sınav	7/9/12/13/18/19	1/4	3

		bakım etiği kavramlarını farklılık/benzerlik yönünden değerlendirebilme						
Uzun Dönem Hasta Bakımı, Yaşam Sonu Bakım ve Etik	2/3/4	Bilişsel: Farklı bakım süreçlerini tanımlayabilme Duyuşsal: Farklı bakım süreçlerindeki bireyin gereksinimlerini açıklayabilme	1/2/4/5/8	Sunum Demonstrasyon Kavram Haritası	Çoktan Seçmeli Sınav	1/7/19	1/2/3/4/5	3
Palyatif Bakım Etiği	2/3/4	Bilişsel: Farklı bakım süreçlerini tanımlayabilme Duyuşsal: Farklı bakım süreçlerindeki bireyin gereksinimlerini açıklayabilme	1/2/5/8	Sunum Demonstrasyon	Çoktan Seçmeli Sınav	1/3/4/7/11/12/13/15/19/21	1/2/3/4/5	3
Yoğun Bakım Etiği	2/3/4	Bilişsel: Farklı bakım süreçlerini tanımlayabilme Duyuşsal: Farklı bakım süreçlerindeki bireyin gereksinimlerini açıklayabilme	1/2/4/5/6/9	Sunum Demonstrasyon	Çoktan Seçmeli Sınav	7/8/12/13	1/4	3
Malpraktis	2/3/4	Bilişsel: Malpraktis kavramını tanımlayabilme Duyuşsal: Bakım davranışları açısından malpraktis kavramını değerlendirebilme	1/2/4/5/6/9	Sunum Demonstrasyon	Çoktan Seçmeli Sınav	7/8/12/13	1/4	3

5. DERS KAYNAK ve KANIT LİSTESİ

1. Armstrong A E. **Nursing Ethics A Virtue-Based Approach**. Palgrave Macmillan. 2007.
2. Burkhart A. M., Nathaniel A K. **Çağdaş Hemşirelikte Etik**. Çev Edit: Ş. E. Alpar, N. Bahçecik, Ü. Karabacak. İstanbul Tıp Kitabevi. 2013.
3. Çevik Akyıl R. Yoğun Bakım Ünitesinde Yaşanan Etik İnkilemler ve Karar Verme Süreci. Durmaz Akyol A. (Edt). **Yoğun Bakım Hemşireliği**. 2017.
4. Demirhan Erdemir A, Sezgin G, Usmanbaş Ö, Şaylıgil Ö (Edt). **Çağdaş Klinik Etik**. Nobel Tıp Kitabevleri. 2019.
5. Fry TS. ICN (İnternational Council of Nurses) **Hemşirelik Uygulamalarında Etik**, Çev: B. Bağ, Aktif Yayınevi, Erzurum, 2000
6. Karadağ A, Atabek Aştı T. (Ed): **Hemşirelik Esasları Hemşirelik Bilim ve Sanatı**, İstanbul, Akademi Yayıncılık, 2016.
7. Lahman D V. **Applied Ethics in Nursing**. Springer Publishing Company, Inc. 2006.
8. Tschudin, V. **Ethics in Nursing**. Edinburgh: Elsevier Science. 2003
9. Ünsal A (Edt). **Hemşirelik Tarihi Deontoloji ve Etik**. Akademi Basın ve Yayıncılık.2021.
10. Yıldırım Keskin A (Edt). **Hemşirelikte Etik Yaklaşımlar**. Akademisyen Kitabevi. 2020.
11. Yıldırım Y, Fadiloğlu F. (Ed). **Palyatif Bakım Semptom Yönetimi ve Yaşam Sonu Bakım**. Ankara Nobel Tıp Kitabevleri. 2018.

Kanunlar

Hemşirelik Kanunu;

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/05/20070502-3.htm>

<http://www.turkhemsirelerderneği.org.tr/tr/yasa-ve-yonetmelikler/yasa/hemsirelik-kanunu.aspx>

Hemşirelik Yönetmeliği;

<https://www.saglik.gov.tr/TR,10533/hemsirelik-yonetmeliği.html>

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/03/20100308-4.htm>

<http://www.turkhemsirelerderneği.org.tr/files/tr/yasa-ve-yonetmelikler/yonetmelikler/19-nisan-2011-hemsirelik-yonetmeliginde-degisiklik/hemsirelik%20%202011.pdf> Hasta hakları

<https://www.saglik.gov.tr/TR,10461/hasta-haklari-yonetmeliği.html>

<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Asp?MevzuatKod=7.5.4847&sourceXmlSearch=&MevzuatIliski=0>

Makaleler

Başak T., Uzun Ş., Aslan F.Yoğun bakım hemşirelerinin etik duyarlılıklarının incelenmesi. Gülhane Tıp Dergisi 2010; 52: 76-81

Demirci Güngördü N., Üstün Ç. Yaşam ve Ölüm Arasındaki İnce Çizgi Etik Bir Değerlendirme. Türkiye Biyoetik Dergisi, 2017Vol. 4, No. 3, 134-135.

Dinç L. Bakım Etiğinin Hemşirelik Uygulamaları Açısından Önemi. Türkiye Klinikleri J Med Ethics Law

Hist- Special Topics 2017; ;3 (1): 1-9.

- Dinç L. Bakım Kavramı ve Ahlaki Boyutu. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi (2010) 74–82
- Göçmen Baykara Z. Hemşirelik bakımı kavramı. Türkiye Biyoetik Dergisi (2014) . 1(2).)92-99. -- Demir M. Palyatif Bakım Etiği. Yoğun Bakım Derg 2016; 7: 62-6
- İbrahimoglu Ö. Son dönem yoğun bakım hastalarının bakımında etik sorunlar ve etik yaklaşım. Health Care Acad J, 2017, Vol 4, Issue 3
- Kaya A, Karataş N, İşler Dalgıç A, Profesyonellik Çerçevesinde Hemşirelik Bilimi: Genel Bir Bakış, 2nd International Health Sciences and Life Congress, 24-27 April 2019, Burdur/Turkey.
- Kırşan M., Yıldırım D., Ceylan B., Akın Korhan E., Uyar M., Yoğun Bakım Ünitelerinde Etik Sorunlar: Sistematik Derleme. Türkiye Klinikleri J Med Ethics 2018;26(2):57-65
- Koyuncu A., Eti Aslan F., Uslu F., Demirkılıç U. (2013). Dört olgu sunumuyla yoğun bakım ünitelerinde hemşirelerin karşılaştığı sorunlar. Anadolu Kardiyol Derg 2013; 13: 809-11.
- Kuğuoğlu S., Çevener Ç., Kürtüncü Tanır M., Aktaş E. İlaç Uygulamalarında Hemşirenin Mesleki Ve Yasal Sorumluluğu. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, Cilt:2,Sayı:2.2009
- Öztürk H., Hintistan S. Kasım S., Candaş B. Yoğun Bakım Ünitelerinde Hekim ve Hemşirelerin Etik Duyarlılığı. Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi 2009;13(2):77-84.
- Sabancıoğulları S, Doğan S, Profesyonel Kimlik Gelişimi Ve Hemşirelik, Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 2012; 15 (4): 275-282.
- Şahin D, Faikoğlu R, Şahin İ, Gökdoğan MR, Yaşar S, Alparslan N, Dereli E, Faikoğlu G. Hemşirelikte malpraktis: olgu sunumları. Adli Tıp Bülteni 2014;19(2):100-104.
- Üstün Ç. İki olgu, bir karar ve etik açıdan değerlendirilmesi. Türkiye Biyoetik Dergisi, 2015 Vol. 2, No. 2, 155-9